

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א
לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע
בביהכ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מספר 248

במדבר - חג השבועות תשע"ב

"לבנימן אבידן בן גדעני" (א, יא)

בספר "אוצר אפרים" מביא בשם רבי שמשון מאוסטרופולי
זצ"ל לפרש פסוק זה בדרך רמז:

"לבן ימין" - מי שמניח בעולם הזה בן ההולך בדרך התורה,
שהיא דרך "ימין" [ימימינו אש דת למוי], אזי כש"אבי דן"
- כשבאים לדון את האב בבית דין של מעלה, "בן גד עוני" -
אותו בן, "גד" - חותך, כמו "גדו אילנא" (דניאל ד, כ), מסיר
את הדינים והיסורים מעל אביו.

"ויתילדו על משפחתם לבית אבתם" (א, יח) ברש"י:

ויתילדו על משפחתם - הביאו ספרי יחוסיהם ועדי חזקת
לידתם.

ספרי היוחסין של ישראל הם אלו שסתמו את טענתם של
אמות העולם אשר תבעו לקבל את התורה, כפי שאומרים
חז"ל (ילקוט שמעוני במדבר א, רמז תרפד): "בשעה שקבלו
ישראל את התורה נתקנאו אמות העולם בהן, מה ראו
להתקרב יותר מן האמות. סתם פיהן הקב"ה, אמר להן:
הביאו לי ספר יוחסין שלכם, שנאמר 'הבו לה' משפחות
עמי' כשם שבני מביאין, ויתילדו על משפחתם".

הקשה על כך **הרב חיים שטיינר** בספרו "**דברי אגדה**": הלא
כאשר עמד הקב"ה לתת את התורה לעם ישראל כבר הלך
אצל כל העמים והציע להם לקבלה, וכל אחד מהם רק רצה
לדעת מה כתוב בה.

לישמעאלים אמר: "לא תגנוב", והם סרבו לקבלה עליהם:
לא, לא, זה לא בשבילנו... לנו יש חומרה מיוחדת שאיננו
הולכים ארבע אמות בלי 'נטילת ידים', דהינו: בלי 'לסחוב'
משהו ולטול אותו לעצמנו...

לבני עשיו אמר "לא תרצח", והם הגיבו: איך אפשר 'לא
תרצח'? הלא הסבא קדישא שלנו קבל ברכה מיוחדת 'על
חרבך תחיה', היעלה על הדעת שאנחנו נבטל את הצוואה?!...
אי אפשר. אנחנו הולכים עם הסבא קדישא שלנו עד הסוף...
וכך כל אומה ואומה, עד שנתנה לישראל שאמרו "נעשה
ונשמע".

מדוע, אפוא, כעת נזכרים אמות העולם לטען 'מה פתאום
ישראל לקחו את התורה'? הלא הם רצו - והם לא!?

ועוד, מוסיף ה"דברי אגדה" ושואל: מה עונה להם הקב"ה
בתשובה שלהם, אין יחוס, לעומת עם ישראל שיש להם
יחוס!?

ומתוך באופן נפלא, שישנם שני סוגי פרנסה בעולם;

הסוג הראשון הוא פרנסה מקומית, כמו ניהול חנות מכולת.
בדרך כלל אי אפשר להתעשר מפרנסה כזו, אולם יש בכך
מעלה גדולה, שאין סכונים גדולים יותר מדי לצאת בעלי
חוב - גם אם נתקלים בקשיים מסוימים מפעם לפעם,

פותרים אותם בקלות על ידי הפסקת יבוא הסחורה
הבעייתית.

הסוג השני, לעומת זאת, הוא ניהול עסקים חובקי עולם,
כמו: נסיעה להודו ולסינגפור, והבאת סחורה למכירה.
באופן זה נתן להתעשר עושר רב, משום שהסוחר שמייבא
את הסחורה הוא קובע את מחירה, ואם יצליח במכירתה
באפשרותו להרוויח סכום גדול. אולם בעסקים כאלו ישנו
סכון גדול להפסדים עצומים, או על ידי סחורה שמתבררת
כבלתי מבוקשת או על ידי טביעת האניה בדרך ואיבוד כל
הסחורה במצולות ים, ועל ידי כך עלול הסוחר להפך בבת
אחת לבעל חוב עצום.

מה, אם כן, סוג הפרנסה המומלץ - עסק קטן שבו הפרנסה
מובטחת, אך אינה מביאה לעושר, או לקיחת סכונים שיש
בהם סכויים?

מרבית האנשים יעדיפו את האפשרות הראשונה. אבל יש
אדם אחד שכדאי לו לקחת על עצמו סכונים - מי שאביו
הוא עשיר גדול, משום שאף אם יקרה לו שיקלע להפסדים
קשים, יוכל לבקש את עזרתו של אבא, ותמיד יוכל אבא
לעזור... כלומר: הגב הכלכלי שמאחוריו מאפשר לו לקחת על
עצמו את הסכונים הללו.

באמצעות דוגמא זו נוכל לישב את הקושיות המתעוררות על
דברי חז"ל:

באו אמות העולם ואמרו לקב"ה: "רבונו של עולם, אנחנו
מסתפקים בשבע מצוות בני נח בלבד".

מדוע?

משום שאמנם רווח גדול לא יצא לנו מקיומן, והגן עדן
שנקבל עליהן אינו משהו מיוחד, אבל סכונים גדולים גם כן
אין כאן - שבע מצוות אינן עבודה קשה כל כך, הן רק שבעה
דברים שצריך להזהר לא לעשות אותם, ובאפשרותנו לישון
כל היום - וגם כך לעשות את מה שהטילו עלינו...

אך איננו מבינים מה פתאום עם ישראל כן לקחו על עצמם
את הסכונים הללו? מה קרה להם?

אמת, על ידי כל המצוות הללו אפשר לצאת רבי עקיבא
איגר, הרמב"ם, הרשב"א והריטב"א, אפשר גם להיות
ה"חזון איש", אבל אם לא שומרים את כל מה שצריך,
מדובר בסכון אדיר! ובשש מאות ושלוש עשרה מצוות יש
הרבה מאד דברים שאפשר לא לשמור...

איך העזו בני ישראל לקחת על עצמם דבר כזה!?

ענה להם הקב"ה: האם לכם יש ספרי יוחסין? - לכם אין,
ואלו להם יש... להם יש אבות עשירים, הלא הם אברהם,
יצחק ויעקב, וכשיש אבא עשיר - אפשר לקחת סכונים... אם
יהיו בעיות - אבא כבר יבוא לעזור!...

"ובנסע המשכן יורידו אתו הלויים ובחנת המשכן יקימו אתו הלויים" (א, נא)

רמז נפלא למד **רבי משה מקוברין** זצ"ל מן הפסוק שלפנינו בענייני עבודת האדם בעולמו, וכך אמר: דרכו של עולם היא שנסיעה ונדודים ממקום למקום גורמים לאדם לירידה רוחנית, ואלו חניה במקום אחד גורמת לישוב הדעת ובעקבותיה מגיעה, בדרך כלל, עליה רוחנית.

רמז לדבר – **ובנסע המשכן - יורידו אתו הלויים, ובחנת המשכן יקימו אותו.**

בענין זה היה **רבי נפתלי מרופשיץ** זצ"ל אומר: בוא וראה, כאשר אדם פותח ב"אשרי יושבי ביתך" הוא מסים "תהלת ה' ידבר פי" ואלו כשמתחילים "אשרי תמימי דרך" (תהלים קי"ט) מסימים: "תעיתי כשה אבד..."

ואכן, לשמירה מיוחדת זקוק אדם אשר יוצא ומטלטל את עצמו בדרכים, ומעשה היה בחסיד אחד בפולניה שבא לפני רבו על מנת לקבל ברכת הדרך לפני נסיעתו לרגל עסקיו לברלין.

אמר לו הרבי: "כיון שתשהה בברלין מספר חדשים, בודאי לא יקשה עליך לקנות לי שם מקטרת שנהב המיוצרת בגרמניה".

שמח החסיד על שיזכה לגרום הנאה לרבו – ונסע לדרכו לשלום.

לאחר חדשים ספורים שב, ובדרכו נזכר להוותו כי שכת לגמרי מענין המקטרת. התעגם על נפשו, ואז עלה בדעתו רעיון – הוא מהר להכנס לחנות גדולה, ולאחר חפוש אחדים מצא את אשר בקש – מקטרת שנהב המיוצרת בגרמניה.

הוא נכנס אל האדמו"ר והגיש לו את המקטרת בשמחה, אולם למרבה הכלימה הפך הרבי את המתנה ומצא פתקית מביכה: MADE IN GERMANY (מיצר בגרמניה).

הניח הרבי מבט שואל על פני החסיד, והלה, שלא מצא כל דרך אחרת, החליט לומר את האמת: אמנם שכחתי לקנות בגרמניה את המקטרת, אבל זו ממש אותה מקטרת!

"וכי חושב אתה שאני זקוק למקטרת משנהב ודוקא בגרמניה?" – החזיר לו הרבי בשאלה – "כל מה שרציתי היה שגם בהיותך בברלין המנוכרת והרחוקה כל כך מהווי בית המדרש, תזכור את הרבי שלך ואת משנת חייך, את החסידים ואת התפלה, וכך תשמר יותר מן הקלקול המצוי בטלולי הדרכים!"

"איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו" (ב, ב)

מדוע חוזר הכתוב בסוף הפסוק על תיבת "יחנו הנראית, לכאורה, מיתרת?

ה"הרי בשמים" אומר על כך, כי בעבודת ה' הכלל הוא שכל שאדם מרגיש שהוא יותר רחוק, הוא קרוב יותר, ואלו כאשר אדם מרגיש קרוב לעבודה, והוא חש כי מצבו הרוחני טוב, הוא מוכיח על רחוקו, כמאמר הכתוב (ירמיה לא, ב): "מרחוק ה' נראה לי".

דברים דומים אמר **הרבי מגור** ל"חפץ חיים", כאשר נפגשו בכנסייה הגדולה הראשונה. בפגישה זו שאל ה"חפץ חיים" את הרבי אודות הכתוב בפרשת ראה (דברים יג, ה): "אחרי ה' אלקיכם תלכו".

רש"י מפרש שכל 'אחרי' הוא מופלג ורחוק – הקשה ה"חפץ חיים" – אם כן, מהי כוונת הפסוק "אחרי ה'... תלכו", וכי בהליכה רחוקה עסקינן?

אכן כן – השיב לו האדמו"ר – משום שכלל שיהודי מרגיש שהוא רחוק, כך הוא יותר קרוב...

כיוצא בכך באר ה"בעל שם טוב" הקדוש את הפסוק בתהלים (קית, יט-כ): "פתחו לי שערי צדק אבא בס... זה השער לה' צדיקים יבאו בו" – עומד לו יהודי ומבקש להכנס בשערי השכינה, ואין הוא יודע איפה השער, ומשיבים לו: "זה השער לה'" – עבדה זו, שאתה מרגיש עוד בחוץ ורחוק מעבודת ה', היא גופא השער לה', אשר צדיקים יבואו בו.

זהו שנאמר בפסוק שלפנינו – מסים ה"הרי בשמים" – "איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל", וכל זמן שיחושו עצמם "מנגד", כלומר: רחוקים מן הקב"ה, זהו האות לכך ש"סביב לאהל מועד יחנו", שהם קרובים עד מאד לאביהם שבשמים.

חג השבועות

האדמו"ר מסאטמר אמר פעם:

הנה לכאורה, מצינו דבר פלא: בט"ו בשבט, אשר הוא ראש השנה לאילנות (ראש השנה ב, א), מה אנו עושים? אוכלים פרות... לעומת זאת בחג השבועות, בו נדון העולם כולו על פרות האילן (שם טז, א), את מה אנו מביאים לבית הכנסת? נכון... את האילנות... ובכן, מה פשר הדבר? אכן התשובה היא, כי האילנות מרמזים על ההורים, ואלו הפרות על הילדים.

כאשר דנים את ההורים, יש מקום להביא את הילדים, באשר בכך נבחנים הוריהם, האם מלאו את חובתם כלפיהם, האם עשו את הנדרש כדי לחנכם בדרך התורה והיראה, כדי שיגדלו להיות תלמידי חכמים, יראי ה' ואוהבי תורה.

וכן להפך: כאשר דנים את הילדים – את הפרות – מביאים את הוריהם אשר הם כאילנות, שכן הילדים נבחנים על פי הוריהם: אם ההורים חנכו אותם בדרך הישר, וחרף כל זאת הם לא השלימו חובתם בעולמם, הרי שהתביעה כלפיהם תהיה גדולה ועצומה. אולם אם ההורים התרשלו בחובתם, ולא חנכו את הילדים כראוי, אזי אין מה להלין על הילדים, שכן הוריהם הם שהביאום לעברי פי פחת!

ואיך מחנכים ילדים? ובכן, על כך יכולים אנו ללמד מוורט נפלא שאמר פעם **הרב צדקה** זצ"ל, בבאור מה שמספר במשנה (סכה מח, ב) על אותו צדוקי שנסך את המים בחג הסוכות על רגליו במקום על המזבח, מאחר והצדוקים אינם מודים בנסוך המים, וכשהבחינו בכך כל העם רגמוהו באתרוגיהם.

שכן לכאורה יש להקשות, מה ראו העם אשר בירושלים לרגום את אותו צדוקי דוקא באתרוגים? וכי למה לא ירגמוהו באבנים? הרי נקל לתאר, כי אדם שנרגם באתרוגים, לא מוצא את מותו בהכרח, בעוד אלו היה נרגם באבנים, לא היה נותר ממנו מאומה!

אכן התשובה היא, היה אומר רבי יהודה צדקה, שהרי ידוע שארבעת המינים מרמזים על ארבעה סוגי אנשים שבעם ישראל: האתרוג שיש בו טעם וגם ריח – מרמז על תלמידי החכמים שיש בהן תורה וגם מעשים טובים, ההדס שיש לו ריח ואין בו טעם – מרמז על בעלי מעשים טובים שאין בהם תורה, הלולב שנלקח מעץ התמר שיש בו טעם ואין בו ריח – מרמז על בעלי תורה שאין בהם מעשים טובים, ואלו הערבה שאין בה טעם וגם לא ריח – מרמזת על רשעי ישראל שאין בהם לא תורה ולא מעשים טובים.

מעתה, בקשו חכמים ללמדנו, שכאשר ישנם צדוקים הנוהגים להפך מדרך התורה, הפתרון אינו לרגום אותם

באבנים... זה לא יועיל, ואולי אפילו יזיק... הפתרון הנכון הוא דוקא לרגום אותם באתרוגים!! להראות להם כיצד נראים תלמידי חכמים אמתיים שיש בהם טעם וגם ריח, לעשות מהם תלמידי חכמים בעצמם, וכך - 'לרגום' אותם בטעם ובריח של תורה!

ידיעת התורה

ספר לי ד"ר הרט, שמישהו נגש פעם לרבי חיים קניבסקי שליט"א ושאל אותו כמה פעמים כתובה בתורה המלה 'משה'?

על אתר השיב לו רבי חיים בהחלטיות: "שש מאות וארבע עשרה!!".

שאל אותו יהודי: "אבל כבוד הרב, בדקתי במחשב ויצא שיש שש מאות ושש עשרה פעמים?".

אמר לו רבי חיים: "המחשב טעה, יש בדיוק שש מאות וארבע עשרה פעמים!!".

תמה האיש: "כיצד יתכן שהמחשב טועה? ורבי חיים הסביר: "אתה בקשת מהמחשב שימצא את המלה 'משה', וכתבת זאת בלי נקוד. בתורה כתובה המלה משה שש מאות וארבע עשרה פעם, ומלבד זאת האותיות מ.ש.ה מופיעות פעמים נוספות, אך בנקוד אחר: האחת - "ואם ימעט הבית מהיות משה", והשניה - "שמט כל בעל משה ידו"...

"ולכך נקראו סופרים, שהיו סופרים כל אותיות שבתורה" (מדרש תנחומא פרשת בשלח, סימן טז).

אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה דינו

בהגדה של פסח אנו אומרים: אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה, דיינו. איזה מין 'דיינו' הוא זה? איך היינו יכולים לחיות בלי תורה, איך היינו נראים בלעדיה?

הרב מפוניבז' זצ"ל אמר בזה רעיון נפלא. ידועים דברי הגמרא (שבת פח, ב): "בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: חמדה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קדם שנברא העולם, אתה מבקש לתנה לבשר ודם? 'מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו, ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים! - אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזר להן תשובה! - אמר לפניו: רבונו של עולם, מתירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם. - אמר לו: אחוז בכסא כבודי, וחזור להן תשובה".

וצריך להבין את הויכוח שהיה כאן בין מלאכי השרת למשה רבנו. וכי אי אפשר שיהיה למלאכים ספר תורה, וגם לנו. וכי העובדה שישנו ספר תורה בבית כנסת אחד, מונעת שיהיו ספרי תורה בבתי כנסיות אחרים?

והנה ה'קצות החשן' בהקדמתו דן מה כוונת הברכה "אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו", והביא את דברי המדרש (בראשית רבה ח, ה): "בשעה שבא הקדוש ברוך הוא לברוא את אדם הראשון, נעשו מלאכי השרת כתיים כתיים וחבורות חבורות, מהם אומרים אל יברא, ומהם אומרים יברא, חסד אומר יברא שהוא גומל חסדים, ואמת אומר אל יברא שכלו שקרים, צדק אומר יברא שהוא עושה צדקות, שלום אומר אל יברא דכליה קטטה, מה עשה הקדוש ברוך הוא נטל אמת והשליכו לארץ".

שואל ה'קצות החשן', אם הקדוש ברוך הוא לא רצה להתחשב בדעת האמת, היה יכול לא לשמע אותה, ואם כן -

יתחשב בה, אבל איזה מין פתרון הוא זה להשליך את האמת ארצה?

ובאר, שהאמת טענה לפני הקדוש ברוך הוא: מי יודע בהמשך השנים כמה מחלוקות על גבי מחלוקות תהיינה, ואז כיצד ידעו להגיע לאמתה של תורה? והרי האדם כולו שקר! לכן השליך הקדוש ברוך הוא את האמת ארצה, ומעכשיו אם ישנה מחלוקת בין גדולי עמלי התורה, הרי שזו האמת שרב פלוני אומר כך ורב אלמוני אומר אחרת. האמת איננה בשמים ואפילו לא אצל הקדוש ברוך הוא אלא אצל עמלי התורה!!

בחז"ל מספר, שפעם היתה מחלוקת בפמליה של מעלה בנוגע להלכה מסוימת בנגעים, הקדוש ברוך הוא אמר כך ופמליה של מעלה אמרו אחרת. אמרו: נשאל את רבה בר בר חנה, שאין שני לו בנגעים וטהרות, ומה שהוא יאמר - זה מה שיהיה. אמר: טהור, ויצאה נשמתו בטהרה.

וכי רבה בר בר חנה, הוא זה שיכריע בויכוח שיש בפמליה של מעלה? אלא שהקדוש ברוך הוא השליך את האמת ארצה, ומה שכאן יאמרו - זוהי האמת!

ממשיך הרב מפוניבז' ואומר: המלאכים לא התנגדו לתת **העתק** של התורה לעם ישראל, אלא שבקשו להשאיר לעצמם את הזכות להחליט מה אמת ומה לא, אבל משה התוכח עמם ולבסוף עם ישראל קבל את הכח להחליט.

על זה אומר כאן בעל ההגדה: "אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו" - ה' היה נותן את התורה, אבל רק העתק ממנה, ולא היה נתן בידינו הכח להכריע - וגם אז דינו! אבל ודאי אין הכונה שהיה משאיר אותנו בלי מצוות.

ונתן לנו את התורה

על התורה הקדושה נאמר בפסוק: "יקרה היא מפנינים" (משלי ג, טו), ואמרו חז"ל (הוריות יג, א), שיקרה היא מכהן גדול הנכנס לפני ולפנים [לקדש הקדשים].

והקשה **רבי שלום שבדרון** זצ"ל, מדוע הוציאו חז"ל את הפסוק מדי פשוטו שהתורה יקרה יותר מפנינים?

ובאר זאת במשל. אדם רצה לקנות לאשתו יהלום ענק במתנה. "תן לי את היהלום הגדול ביותר בחנותך", בקש מהמוכר. מחיר היהלום היה מאות אלפי דולרים. שלם ויצא. והנה, רואה הקונה בחלון הראוה יהלום גדול יותר! שב על עקביו, ובקש להחליף את היהלום שזה עתה רכש. "יהלום זה", הסביר המוכר, "עשוי זכוכית, ומחירו דולרים בודדים, והוא מונח כחלק מתפאורת חלון הראוה".

רכש הקונה גם את "היהלום" הזכוכית. כשהגיע לביתו, אמר הקונה לאשתו: "יש לי עבורך שני יהלומים, אחד מהם יותר יקר מהשני".

האם כך נתן לתארים! כשכתוב: "יקרה היא מפנינים" - האם יתכן לומר שהכוונה שהתורה יקרה יותר מפנינים?! האם הם כלל בני השואה!?

לכן אמרו חז"ל שהיא יקרה יותר מכהן הנכנס לפני ולפנים! כדי להמחיש את הדברים נצייר לעצמנו את הציור הבא: משיח בא [בעזרת ה', בקרוב בימינו], ולקראת יום כפור כולנו נוסעים לירושלים, לחזות בעיינינו במחזה המרהיב של עבודת הכהן הגדול. לא רק אנחנו נהיה שם. תהיה תחיית המתים וכל העם היהודי, גם אלו שחיו לפני אלפי שנים, כולם יבואו. יהיה צפוף, אבל לא נורא, עומדים צפופים ומשתחווים רווחים.

ואז רואים כולם את הכהן הגדול, מלאך ה' צבא-ות, עומד שם בקדשה ובטהרה, וברקע נראית הלשון של הזוהרית

כשהיא אדמה לגמרי, פחד פחדים.

אחרי כמה רגעים נפרס סדין של בוץ, והכהן הגדול יורד לטבל, מתקדש קדושה על קדושתו, לובש בגדי לבן, וכעת נראה ממש כמלאך אלוקים, זקן לבן, בגדי לבן, כלו לבן! הוא כבר אוחז בידו האחת את המחטה עם הגחלים הלוחשות, ובידו השנייה כף מלאה קטורת, עוד רגע קט והוא נכנס לקדש הקדשים. או אז, יראו כולם כיצד הלשון של הזהרית הופכת להיות לבנה. אפשר לנסר את המתח שבחלל האויר!

לפתע פתאום, לפני שהכהן הגדול נכנס פנימה, הוא קורא למישהו ואומר לו: אתה ספרת לי אתמול שאביך חולה, היית רוצה שאזכיר את שמו בקדש הקדשים? אם כן, אמר לי מה שמו ושם אמו!

מה כל אחד היה עונה? "ודאי, מה השאלה, כמה נפלא!". ששמו של החולה יזכר על ידי הכהן הגדול בתוך בית קדשי הקדשים! - אין לך דבר גדול מזה!

והנה תארו לעצמכם, שעל שאלה זו של הכהן הגדול, אם הוא רוצה שיזכיר את שם אביו בקדש הקדשים, יענה אותו יהודי: "בסדר, למה לא... האמת שזה לא כל כך חשוב לי, כי עוד מעט אני הולך ללמד בבית המדרש, ושם אזכיר את שמו על דף גמרא שאלמד...".

הרי למשוגע יחשב בעינינו!!

אבל חז"ל מגלים לנו את האמת: "יקרה היא מפנינים, יותר מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים", לדף הגמרא יש יותר כח מברכת הכהן הגדול בבית קדשי הקדשים!

אשר נתן לנו תורת אמת

שמעתי פעם **מרבי אליעזר שמחה וסרמן** זצ"ל באור נפלא על ברכת התורה, וכה היו דבריו:

"כבדו אותי היום לעלות לתורה. נגשתי אל הבימה וראיתי שם את ספר התורה, ואז ברכתני 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו'. ברכתני, כי הבנתי שצריכים לומר תודה על המתנה שקבלנו מהבורא.

לאחר שסיימתי לברך קראו בתורה, ואז ברכתני שוב. הפעם 'אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו'; ואינני מבין: מדוע צריכים לומר תודה פעמים, הרי כבר אמרתי תודה לפני שתי דקות!!

אך הבאור בזה הוא: יהודי נתן לי מתנה ארוזה בקופסא העטופה בניר צבעוני. אינני יודע מה יש בתוך הקופסא, ואם בכלל זקוק אני לדבר הנמצא שם. בכל זאת אמרתי לו תודה, מפני שנתנת המתנה לי, מראה שהוא אוהב אותי ומקדיש לי תשומת לב.

באתי הביתה, הסרתי את העטיפה, פתחתי את הקופסא ואז ראיתי את המתנה הנפלאה. זהו חפץ שאני מאד זקוק לו. כל חיי השתנו בזכות מתנה זו. או-אז צלצלתי לידידי ואמרתי לו תודה פעם נוספת.

לא אמרתי לו תודה מיותרת. שכן, בפעם הראשונה הודיתי לו על היחס המיוחד שהעניק לי, ובפעם השנייה הודיתי לו על המתנה עצמה.

"כך", אמר **רבי אליעזר שמחה וסרמן** זצ"ל, "כשנגשתי לבימה וראיתי שם את ספר התורה, הודיתי לה' שבחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. הודיתי לו על כך שנתן לנו את התורה, לנו ולא לכל העמים. היתה זו הודאה על הנתנה שיש בה בטויה לאהבת ה' את ישראל.

"אבל לאחר שקראו בתורה ושמעתי וראיתי מה שקבלנו, אז הודיתי שוב פעם לה', שנתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו. הודיתי לו על התורה עצמה ועל החיים שהעניק לנו בנתינתה".

ודברי פי חכם - חן!

ונתן לנו את תורתו

רבי חיים מוולוז'ין חתן את אחד מצאצאיו. אחיו, **רבי זלמליה**, הגיע לחתנה. רבי חיים שמח מאד לקראתו ואמר: עד שיגיע מועד החופה אשלח לך את המנגנים שינגנו וינגנו לפניך. באו הנגנים לחדרו והתחילו לנגן ולשמח אותו. רבי זלמליה יושב ועיניו בורקות משמחה. כשהגיע זמן החתונה פנה רבי זלמליה לאחיו ושאלו: היכן המנגנים שהבטחת לשלח אלי? התברר שפניו קרנו משמחה של עמל התורה והוא כלל לא הרגיש שהיו אצלו המנגנים.

ונתן לנו את תורתו

הרבנית קניבסקי, אשת **רבי חיים קניבסקי** שליט"א ובתו של **רבי יוסף שלום אלישיב** שליט"א, ספרה לי פעם בהתפעלות על התמדתו של אביה: "אבי אף פעם לא ישן אחרי השעה 2:00 בלילה! בשעה 2:00 בדיוק הוא כבר יושב ולומד ליד הגמרא, בקביעות".

"יותר מזה", היא אמרה, "כשהיינו ילדים, הוא לא הכיר אותנו כלל. לא דבר אתנו מטוב ועד רע. רק פעם אחת בשבוע, בשבת אחרי הצהרים כאשר לא יכול היה ללמד מתוך ספר כי היה חשוך ולא השתמש בחשמל, היה יוצא לטייל, ואז היתה תורנות בין הילדים מי היה נלווה לאבא". "ואז", היא מסבירה, "שלא תחשוב שהכונה שהוא דבר אתנו. הוא עצמו חשב כל העת בלמוד, אבל היה זה כבוד של הילד ללכת עם האבא".

שאלתי אותה: "ורבי חיים, האם הוא מכיר את הנכדים?". והיא ענתה: "אינני יודעת אם הוא מכיר את כולם בשמות, אבל אני חושבת שהוא מכיר את כולם. ובנוסף, יודע אתה כמה הרב השקיע בילדים? עם כל ילד הוא גמר ש"ס". שאלתי: "ש"ס משניות?", והיא 'נעלבה' ואמרה: "מה פתאום, ש"ס גמרא!! עם האחד הוא סיים בגיל חמש-עשרה, ועם השני בגיל שש-עשרה ועם השלישי לבר מצוה. עם כל אחד סיים ש"ס שלם!..."

